

HASAN PİR

ANALİZ

HASAN PİR

Geçen hafta Kelkit ilçemizde iki gün ard arda meydana gelen depremler sonrasında 20 Aralık 2023 Çarşamba günü Vali Sayın Alper Tanrısever başkanlığında İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP) toplantısı yapıldı.

Gümüşhane AFAD İl Müdürlüğü hizmet binasında yapılan toplantıda Gümüşhane'nin afet riskleri ile ilgili bütün bilgiler gözden geçirildi.

Bilimsel verilere göre Gümüşhane, deprem konusunda Türkiye'nin en güvenilir illerinden biri olarak biliniyor. Ama; bu bilgiye rağmen Erzincan gibi birinci derece deprem kuşağında yer alan bir komşumuzun varlığı bile her an Gümüşhane'de de deprem gerçeğinin yaşanma riskine karşı teyakkuzda durmamızı zorunlu kılmaktadır.

Vali Tanrısever'in başkanlığındaki toplantıdan sonra haber sitemizde "Gümüşhane Valiliği; Afet ve Acil Durumlara En Üst Seviyede Hazır" manşeti ile bir haber yaptık.

Haberimizi okuyan Ankara'dan bir Sayın Üst Bürokratımız bizi telefonla arayarak haberle ilgili düşüncelerini paylaştı.

Değerli Bürokratımızın paylaştığı bilgileri biz de bugün yazımızda paylaşmak istiyoruz.

Bürokratımız diyor ki; "Sadece İRAP raporunun standart bilgileri yetmez, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depreminden de ders alınarak aşağıdaki bilgiler üzerinde de çalışmak ve bu bilgileri İRAP envanterine aktarmak gerek"

*Gümüşhane'nin bina envanteri var mı?

*Binaların yapım yılları ve özellikleri var mı?

*Arazideki kapı numaraları ile MAKS sistemindeki numaralar aynı mı? Eğer eşleştirme yapılmamışsa herhangi bir hasar tespit durumunda bina sahipleri hak kaybına uğrayabilir.

*1999 depremi öncesi yapılan yapılar o zamanki yönetmeliğe tabi olup, 1999 sonrası çıkarılan yeni yönetmeliğe tabi olamadılar. Bu nedenle, 1999 öncesi yapılan binaların mutlaka envanterlerinin çıkarılması lazım. Bina kargir mi, betonarme mi, kaç kat ve mimarisinde bir değişiklik yapıldı v.b. bilgiler envantere girmeli.

* Bazı bilgileri depremlerden önce hazırlamak gerek. Elzem olan bilgiler deprem

öncesi envantere işlenmeli. Örneğin, barajların bilgileri, heyelanlı yerlerin bilgileri, su kaynakları bilgileri v.b. Deprem sonrasında bunların ivedilikle kontrol edilmesi gerekir. Heyelanlar sonrasında su baskın olasılığı yerlerin de aynı şekilde belirlenmesi gerekir.

* Ulaşım ve lojistik konusu hem afet öncesi, hem afet anı, hem de afet sonrası mutlaka planlanmış olmalı.

Biz, Sayın Bürokratımızın bize naklettiklerini size aktardık.

GELELİM BİZİM TESBİTLERİMİZE

Depremler açısından Gümüşhane için en riskli durumlardan biri baraj yapılarıdır. Şu anda Gümüşhane'de 23'ü işletme halinde, 21'i de inşa halinde bulunan toplam 44 baraj bulunmaktadır. Ayrıca özel sektör tarafından yapılan ve işletilen HES barajlarını da bunlara dahil edersek, sayı 50' yi geçer zannediyorum.

Gümüşhane'nin herhangi bir bölgesinde meydana gelen depremlerden sonra tüm barajların yapı sağlamlıkları kontrol edilerek raporlandırılmalıdır. Geçen hafta meydana gelen Kelkit depreminde, deprem merkezlerine yakın olan Sadak barajı dahil Kelkit, Köse ve Şiran ilçelerindeki 40'a yakın (işletmede ve inşaat halinde bulunan) barajlarda gerekli incelemeler yapıldı mı?

Bir diğer husus da acil durum toplanma merkezleri konusudur. Örneğin Gümüşhane Merkez ilçede 27 adet yer belirlenmiş. Peki bu toplanma yerleri standartlara uygun hale getirildi mi? Yani bir deprem ve benzeri durumda bu toplanma merkezlerinde toplanan insanların en acil ihtiyaçları olan içme suyu için gerekli tesisat ve tuvalet yapıları bu bölgelere konuldu mu? Yoksa, bu iş felaket olup, vatandaşlar toplanınca mı akla gelecek. Toplanma bölgelerine konulacak tuvaletler şimdiden yerlerine yerleştirilip, kullanıma kapalı olarak durabilir. Aynı şekilde içme suyu muslukları da ilgili alanlara monte edilip kullanıma kapalı tutulabilir.

6 Şubat depreminde deprem bölgelerinde ilk günlerde en fazla sıkıntının tuvalet konusunda çekildiği unutulmamalıdır.

Bu yazımı hazırlarken, Gümüşhane AFAD İl Müdürlüğü tarafından hazırlanan 2023 yılına ait İl Afet Risk Azaltma Planını (İRAP) aradım, bulamadım ama, karşıma Gümüşhane AFAD İl Müdürlüğü'nün hazırladığı 2021 yılı İRAP kitapçığı çıktı. PDF formatlı, 140 Sayfalık planı birkaç kez inceledim. Çok güzel hazırlanmış. Bu plana yukarıda bahsettiğimiz son gelişen durumlar da ilave edilirse daha kapsamlı olur diye düşünüyorum.

2021 İRAP kitapçığında dikkatimi çeken bir hususu belirterek yazımı bitirmek istiyorum.

Planda şöyle denilmiş: "Gümüşhane İlinde 6.0 büyüklüğündeki depremin 50 yıl içerisinde olma olasılığı %92.9 iken standart bir yapının ömrü olarak düşünülebilecek 50 yıllık bir zaman diliminde 6.5 büyüklüğündeki bir depremin olma olasılığı ise %76.8 olarak hesaplanmıştır"

Şunu unutmamak gerekir ki, 50 yıllık bir zaman diliminde 6.5 büyüklüğündeki bir depremin bu yıl ve her yıl Gümüşhane'de olma olasılığı her an varmış gibi tedbirli olmak gerekir...

Kul olarak biz, bilimin ortaya koyduğu her türlü tedbiri almak zorundayız. Takdir ise âlemlerin Rabbi olan Allah'ındır.

Güzel günler dileğiyle.